

De slag om Laredo

DE GEWELDDADIGE
MEXICAANSE DRUGSKARTELS

OPSLAGPLAATS. EDUARDO GARZA ZOEKT IN EEN RIOOLBUIS NAAR SPOREN VAN SMOKKELAARS.

Tekst en fotografie Ivo van Woerden

HET AMERIKAANSE STADJE LAREDO LIGT OP DE GRENS TUSSEN DE VERENIGDE STATEN EN MEXICO EN IS EEN VAN DE BELANGRIJKSTE DOORVOERKANALEN VOOR DRUGS, WAPENS, ILLEGALLEN EN GELD. DAAROM STRIJDEN DRUGSKARTELS MET ELKAAR OM CONTROLE OVER STAD. REVU GING OP PAD MET DE POLITIE DIE HET GEWELD EN DE DRUGSTRANSPORTEN PROBEERT IN TE DAMMEN. 'GA JIJ NAAR LAREDO? PRETTIG JE TE HEBBEN GEKEND...'

Eduardo Garza (31), een gezette agent, bukt aan de oever van de Rio Grande in het kokendhete zand en schijnt met zijn zaklamp in een rioeringsbuis. 'Dit is een goede opslagplaats voor drugs, wapens, illegalen en geld,' zegt hij en veegt het zweet van zijn voorhoofd. 'Smokkelaars waden door de rivier als het donker is en verschuilen zich in de bosjes.' Vlak naast de oever liggen autobanden en plastic zakken. 'Daarin vervoeren ze de drugs om ze droog te houden. Zodra de kust veilig is, verschuilen ze zich in deze buizen. Of ze rennen naar een leegstaand pand en wachten daar tot ze worden opgepikt.' Hij wijst camera's aan waarmee de oevers in de gaten worden gehouden. 'Maar we zijn vaak te laat.' Garza en zijn gespierde collega Jesus Jimenez (29) stoppen bij een gelig huis met een oude doorgezakte stoel in de voortuin. Ze krijgen soms van huiseigenaren die voor een bepaalde periode de stad uit zijn de vraag om hun huis in de gaten te houden. 'We gaan op inspectie,' zegt Jimenez en ze sluipen dichterbij. Ze gluren voorzichtig door de ramen en gaan via de achterdeur naar binnen. Het is er donker. Af en toe valt er licht binnen door van lappen stof geïmproviseerde gordijnen die wapperen

in het kleine beetje wind. Het stinkt er naar rottende groenten. Op een bed ligt een koffer met kleding en paperassen. Verderop druppelt de douche nog na. 'We zijn te laat. Ze zijn hier geweest,' zegt Garza.

Hij stapt weer in de politiewagen en rijdt met Jimenez verder op patrouille door Rio Bravo en El Cenico, twee dorpjes even buiten Laredo, Texas. De dorpjes hebben geen eigen politiebureau, terwijl ze net als Laredo zelf voortdurend te maken krijgen met de gevolgen van de drugsoorlog die dagelijks woedt aan de Mexicaanse kant van de grens: Nuevo Laredo. 'We hebben te weinig mensen,' zegt Jimenez.

De agenten zijn zelf in geen jaren meer de Rio Grande overgestoken. Ook undercoveragent John Smith (31), die Revu later op zijn ronde meeneemt, durft dat niet aan. 'De drugskartels hebben geld op ons hoofd gezet,' zegt Smith. 'Als we ons daar laten zien, weet ik niet hoe

met mijn vrouw naar toe,' zegt Lanny Griffith, een lokale Texaanse televisiester omdat hij *Good Morning America* presenteert voor Fox News. 'We parkeerden onze auto, staken via de brug de Rio Grande over en dronken er de heerlijkste margarita's. Maar sinds het geweld ga ik er niet meer heen. Het is er oorlog.' Hij frons zijn wenkbrauwen. 'Ga jij wel? Prettig je te hebben gekend...' Griffith is niet de enige Texaan die Revu vooraf waarschuwt voor de grensplaats tussen de Verenigde Staten en Mexico. 'Ik heb familie in Nuevo Laredo aan de Mexicaanse kant van de stad en die heb ik in geen jaren meer opgezocht,' zegt Karen Steele. 'Het is te gevaarlijk. Als je de brug oversteekt is de kans groot dat je wordt gekidnappt.'

Sinds 2006 is de stroom toeristen geslonken naarmate het geweld rond de grens toenam. De Mexicaanse president Calderón besloot dat jaar om het de kartels moeilijker

LEVENSGEVAARLIJK. DE BRUG TUSSEN DE VS EN MEXICO, TOERISTEN KOMEN ER BIJNA NIET MEER.

RIO GRANDE. GARZA EN JIMENEZ DOEN SPORENONDERZOEK BIJ DE RIVIER.

het afloopt. Een beroep doen op zijn Mexicaanse collega's heeft volgens hem geen zin. 'Agenten verdienen er omgerekend zo'n tweehonderd euro. Een drugskartel biedt ze makkelijk vierduizend euro om een oogje toe te knijpen als er iets gebeurt dat tegen de wet is. Probeer dat aanbod in zulke armoede maar eens te weerstaan.'

DE ZETA'S

Welkom in Laredo, Texas. Een stad die in het nabije verleden stromen toeristen wist te trekken omdat ze op de grens ligt tussen de Verenigde Staten en Mexico. 'Ik ging er graag

te maken de rechtsgang te ondermijnen met hun omkoopacties en daarmee het leven van onschuldige Mexicanen op het spel te zetten. Calderón zette het leger in. Maar de kartels gaven zich niet zonder strijd gewonnen; Laredo is één van de grootste toegangspoorten tot de VS voor verkeer over land. Dagelijks staat een lange rij vrachtwagens in de wacht om de Rio Grande naar Amerika over te steken. Wie zijn drugs door Laredo krijgt, kan de onverzadigbare Amerikaanse markt bedienen en daarmee miljarden ver-

HUISZOEKING. AGENT GARZA INSPECTEERT HET HUIS VAN EEN VERDACHTE.

dienen. Sinds Calderóns besluit zijn er in totaal meer dan 10.000 mensen door het geweld gesneuveld, van wie meer dan de helft vorig jaar. Jimenez: 'Vorige week hoorden we aan de andere kant van de Rio Grande de granaten nog afgaan.'

Op dit moment is het Golfkartel van de Zeta's de baas in Nuevo Laredo. Hun invloed reikt tot ver over de grens waar ze ogen en oren nodig hebben om de politie te omzeilen. Daarnaast ronselen ze voortdurend tieners om drugs te smokkelen en te dealen. 'Let eens op de weg,' zegt agent Smith. 'Je ziet tieners in heel

dure auto's rijden. Ze dragen dure merkkleding en er hangen enorme gouden kettingen om hun nek. Dat hebben ze niet verdiend door kranten te bezorgen.'

UNDERCOVERAGENT

Aan de Mexicaanse zijde staat een militair voertuig bij de grensovergang geparkeerd met daarop een soldaat die zijn machinegeweer op de hoofdstraat gericht houdt. Veel winkels en restaurants zijn dicht. Wie de oversteek waagt, krijgt van alle kanten aanbiedingen. 'Zoekt u medicijnen? Amfetaminen? Stiletto kopen, señor?

Kom hier, ik heb lekkere vrouwen voor je. Met dikke billen.'

Om de kans op ontvoering en geweld te verkleinen, moeten toeristen die nog durven over te steken, zich niet verder dan drie straten van de grensovergang verwijderen en daarbij de soldaat met het machinegeweer in het oog houden. De nacht is het gevaarlijkst, dus aan het eind van de middag moet je weer terug in Amerika zijn.

Justitie en de douane houden naar eigen zeggen goed in de gaten of kartelleden de grens oversteken om hun familie die aan de Amerikaanse kant woont te bezoeken. Op het politiebureau hangt een oproep aan alle eenheden om uit te kijken naar één van de kartelleiders, Miguel Trevino Morales – ook wel bekend als Il Cuarente, 'de veertig' – omdat hij het veertigste lid van de Zeta's is. 'Il Cuarente heeft familie in Laredo die hij weleens bezoekt,' zegt agent Smith. 'Als we hem zelf niet spotten, hopen we altijd nog op tips.'

Inwoners van Laredo worden aangespoord iedere ongeregelde anoniem te melden bij Crimestoppers, een speciale politie-eenheid. Smith is er samen met vier collega's undercoveragent en gaat in burgerkleding

'Een Mexicaanse agent verdient tweehonderd euro, een kartel biedt ze makkelijk vierduizend'

en een onopvallende auto af op binnengekomen tips. 'Afhankelijk van wat het oplevert, betalen we de tipgever tot een maximum van 1000 dollar.' Met uitzondering van de kartelleden. Smith: 'Op het hoofd van Il Cuarente staat 300.000 dollar.'

WIETLUCHT

Uit hun eigen statistieken blijkt dat ze door de tips van mei 2008 tot mei 2009 drugs hebben kunnen onderscheppen met een straatwaarde van meer dan vijftien miljoen euro. Tachtig procent van de vangst bestond uit marihuana. De afgelopen maand onderschepten ze zo'n 6000 kilo wiet, die vandaag achter het politiestation in twee vrachtwagens wordt geladen om elders verbrand te

worden. De wietlucht is door de hitte (40 graden) overal aanwezig. Niet iedere agent is geschikt om een Crimestopper te worden. Smith wel: 'Ik groeide op in één van de slechtste wijken van Laredo. Daardoor ken ik de straattaal en weet ik wat er in de hoofden van de mensen speelt. Mijn vrienden weten niet wat voor werk ik doe en dat laat ik graag zo. Als ze ernaar vragen zeg ik *Just trying to survive, bro*' en dat begrijpen ze. Sommigen van hen zitten in de gevangenis, anderen smokkelen drugs of zijn al dood.'

Smith rijdt naar de wijk waar hij is geboren. Het ene na het andere slecht onderhouden pand passeert de revue. Hij wijst naar een stacaravan: 'Daar hebben we een gigantische berg marihuana gevonden.' Hij wijst naar een volgend pand. 'Daar stonden auto's volgeladen met drugs.'

BREDE MEXICAAN

Vandaag heeft Smith een jongen opgepakt en meegenomen naar het politiebureau. 'We gaan hem verhoren. Hij zegt dat hij wil praten, hopelijk kunnen we zo zijn opdrachtgever achterhalen.' Smith neemt de grote brede Mexicaan mee naar de verhoorkamer. Na tien minuten komt hij terug. Hij schopt in de lucht. 'Bullshit. Het is allemaal bullshit wat hij zegt. Ik ga hem even laten zweeten. Ha!'

Hij drinkt zijn koffie op en gaat weer naar binnen. Bij terugkomst heeft hij een adres gekregen waar een groep elkaar vandaag zal gaan ontmoeten. Smith: *'Let's check it out.'* Voor de deur staan zeven auto's geparkeerd. 'Verdacht,' zegt hij. 'Misschien zijn ze hier al aan het vergaderen.' Er zit niets anders op dan te posten om te zien wie er binnen zijn en waar ze naartoe gaan. 'We kunnen niet zomaar binnenvallen en dus moeten we ze een tijdje volgen tot we weten waar ze mee bezig zijn.' Het zal vandaag nog niet tot een arrestatie leiden.

Terug bij het politiebureau staat

DE KARTELS IN MEXICO

- **Het Golfkartel**, alias Los Zetas. Dit is het grootste kartel en bestrijkt al het Mexicaanse land dat grenst aan de Golf van Mexico. Landinwaarts reikt het tot halverwege de grens met Texas en daarmee ook tot Laredo en Nuevo Laredo.
- **De Carillo Fuentes-organisatie**. Probeert controle te krijgen over El Paso, Texas, een andere toegangspoort tot de VS.
- **De Arellano Félix-organisatie**. Probeert controle te krijgen over Tijuana, vlak onder San Diego.
- **De Joaquin 'El Chapo' Guzman-organisatie**, alias het Sinaloa Kartel. Bevindt zich vlak onder de Golf van Californië, aan de kust van de Grote Oceaan.
- **De Beltrán Leyva-organisatie**. Bevindt zich in het gebied vanaf Mexico Stad tot aan de Grote Oceaan.

agent Jimenez bij een donkergrijze stationwagen. 'Bijna elke dienst kom ik in een achtervolging terecht,' zegt hij. 'Deze auto hebben we gisteravond in beslag genomen. Het ging om een *suicide run*. Dat betekent dat ze hun auto volstouwen met drugs, er nonchalant een deken overheen leggen en zo hard mogelijk uit Laredo wegsjezen. De kans is dan groot dat we ze grijpen, maar het kost hen minder voorbereiding en bovendien kunnen ze, als het lukt, in één keer een enorme vracht het land in smokkelen.'

In de achterbak van de auto zitten moddervegen. 'Ze hebben de pakketten drugs door de rivier hierheen gesleept,' zegt Jimenez. 'Ergens aan de rivierbedding hebben ze de auto volgeladen, daarom zitten die moddersporen erin.' Wat ook opvalt zijn stickers en beeldjes van een skelet in een pij met in de rechterhand een zeis. 'Dat is Santa Muerte, de heilige van de dood,' zegt Jimenez. 'Wie mee wil werken met de kartels doet zo'n sticker van de doodsheilige op zijn auto, zet er beeldjes van neer of heeft er een tatoeage van op zijn of haar lichaam. Als een handlanger doodgaat of als ze iemand hebben vermoord dan offeren ze er soms bloed aan.'

Jimenez laat op zijn computer foto's zien van wat hij zoal is tegengekomen. Drugs werden aangetroffen in voetbaltafels, colablakjes, gadgets, pingpongballetjes, taxilampen, speakerboxen, kleding, kinderspeelgoed, motorhelmen, cavia's en zelfs dode baby's.

Ook heeft hij honderden auto's in beslag genomen waarvan de carrosserie was volgestopt met drugs

SANTA MUERTE. DE HEILIGE VAN DE DOOD REIST ALTIJD MEE.

UITPAKKEN. 80 PROCENT VAN DE DRUGSVONDSTEN BESTAAT UIT MARIHUANA.

of geld, waarna de originele bekleding er weer overheen ging. 'Bijna niet te traceren,' zegt Jimenez. 'Nog zoiets: geheime compartimenten. Ik heb er net een cursus over gevolgd. Ze maken dubbele bodems in hun auto's. Die kun je pas openen als je een bepaalde combinatie van handelingen in de auto uitvoert. Bijvoorbeeld: de airco aan, de handrem omhoog, de radio aan en dan twee keer toeteren.' Jimenez trof er onder andere granaten, *sniper*-geweren en AK-47's in aan.

WAPENSOKKEL

Als het om wapens gaat, vindt de smokkel over het algemeen in

omgekeerde richting plaats: van de VS naar Mexico. Texas, Arizona en New Mexico, de Amerikaanse staten die grenzen aan Mexico, hanteren geen limiet op het aantal wapens dat een handelaar aan iemand mag verkopen, zolang de koper een geldig rijbewijs heeft en geen strafblad. Deze koper kan er daarna de grens mee oversteken en zijn voorraad daar aan de kartels verpatsen. De *New York Times* wist te achterhalen dat 90 procent van de 12.000 wapens die de Mexicaanse overheid in 2008 in beslag nam, was aangeschaft in Texas.

Auto's en vrachtwagens worden aan de grens allemaal gecheckt, de een wat uitvoeriger dan de andere. Te voet de grens oversteken is makkelijk. Na een paspoortcontrole kan Revu met een grote tas gewoon Mexico inlopen. Een geweer meenemen had geen moeite gekost.

Te voet teruggaan naar Amerika is net zo makkelijk. Men kijkt naar het paspoort, glimlacht en vraagt nergens naar. Goed, de verslaggever ziet er misschien niet uit als een smokkelaar, maar dat neemt niet weg dat iedereen door de kartels geronseld kan worden. Smith zucht: 'Als je je nonchalant gedraagt en een beetje

glimlacht, laten ze je inderdaad veel te makkelijk door.'

Om de wapensmokkel te stoppen zou president Obama de wetgeving moeten aanpassen. Een bijna onmogelijke taak, want het recht om een wapen te bezitten wordt gezien als een van de onaantastbare Amerikaanse vrijheden.

Daarom heeft de Obama-regering een driejarig veiligheidspact met Mexico gesloten ter waarde van een miljard euro. Ook is een speciale gezant aangesteld om het geweld aan de grens in te dammen en de smokkel van wapens tegen te gaan. Daarnaast wordt nog steeds langs de 3326 kilometer lange Texaanse grens met Mexico aan een muur gebouwd die de smokkel moet bemoeilijken.

VICIEUZE CIRKEL

Jimenez ziet het somber in. 'De kartels zijn ons bijna altijd te slim af. Op iedere nieuwe maatregel bedenken ze weer iets anders. Zolang er vraag is, blijft er een aanbod. Kijk naar de illegale immigranten.' Om de oversteek te maken en de Amerikaanse grenspolitie te omzeilen moeten ze geld betalen aan de kartels. Jimenez: 'Als we ze pakken dan moeten ze naar de gevangenis hier. Uiteindelijk gaan ze terug naar Mexico. Daar begint het weer van voor af aan.'

Die voor hem frustrerende vicieuze cirkel ziet hij ook bij drugssmokkel. 'Het duurt altijd weer even voor wij hun nieuwe trucs doorhebben en kunnen stoppen. Daarna begint het weer opnieuw. Zolang er behoefte is aan hun drugs, blijft het voor hen de moeite waard om te smokkelen.' Zou hij voor een Nederlands gedoogmodel voor marihuana zijn? 'Ik kan me daar best iets bij voorstellen. Als je er op die manier de druk afhaalt, zal de smokkel afnemen. Toch zul je het er niet mee uitroeien want dan storten de kartels zich gewoon nog meer op cocaïne, heroïne, amfetaminen, wapens en illegalen. En zolang het verschil tussen het arme Mexico en het rijke Amerika blijft bestaan, zullen ze genoeg handlangers vinden om hen daarbij te helpen.'

Reageren? reactie@revu.nl

DE ZETA'S

Oorspronkelijk bestaan de Zeta's uit paramilitairen die door het Mexicaanse leger zijn opgeleid. Het Golfkartel begon de militairen stuk voor stuk met flinke bedragen te werven om voor hen te komen vechten. Het eerste lid was luitenant Arturo Guzman Decena die Z1 werd genoemd. De bijbehorende groep werd naar hem vernoemd: de Zeta's. Hun standplaats is Nuevo Laredo. Het gerucht gaat dat de Zeta's een samenwerkingsverband hebben gesloten met het kartel van Arturo Beltrán Leyva. De Zeta's zochten versterking om weerstand te bieden aan het Sinaloa-kartel dat probeerde met hun eigen hitteam, Los Negros, controle over Zeta-gebied Nuevo Laredo te krijgen.